

N

— Telech man ar baradoz ? digand eur bugelijck
en bars ar boug^{ij} Ma, ouie ket fera lare ...
Ar virione hep gout^{ij} s'cas ...

— Eun drue gwelds calz a deid zo en
ofen da vel ... hep na leir na Papelled eur chie
in ogen ... saoubleget war ochador ocomz our he-may
our Le-non ochoarzin, o serignal ... ovarallad ...

— Calz all n'ent ket da ge an
iliz ...

— Calz a chouit diwar buer scoulm^{ij}
belan ...

— Perag zo kerich ? K'ouezont ket
pera e an opn ...

— O mar q-alljen lanel d'e prez ha,
pres uer ha uer hess ha serr ba m'halje ma
chisins mont war eeuw do i'halono ... Louaz mu
shered zo (toign^{ij}) melgels ma fleur zo togn ha gonef
da redoc war baper ma moer zo sister ...
hag an dra zo ken caer ... Loue lenn em chalon
a wel ma bolante rad En zo gan-in, en endol
a ras en calon feuz En thi caras L. Thomas relij^{ij}
kement ha ken bibas ken ma lare feuz s'cas ...
Perivel mad zo zanaek^{ij} diwar ma scoum^{ij} ...

2

. Dions-hi iwe contan plijo gant Jezus
strincas selujes ma war ma spred ma welis
ar pez ar per zo da laret ewid digas un duw
d'an ofern hay ober enor Iaa Loue. —

Digant ar Werchez Vare iwe on ey
zell een tammy ricour hi oar peges talvoeduz
es an ofern well mid den pa-n-eo gwir hi a piconas
iwe Jezus da ginnig anear. — Hi anre calon an
den penoy kener anear ewid ober d'eu sente. —
hi oar pegement eom neuz an den seuz an
ofern. ...

— An iliz goulo an ofern reind. —

— re leus en ofern eiz eur

— Ebevez 'oeie ... a, An hini en em lakez
da welas ha glere ar e blockado oreans n' helle ket
zevel siwar ke gweler da vont d'an ofern. —

a, An hini a yar hir an amser ar
zel traðere ket get oreans n' helle ket mont d'an
ofern. ...

Jezus perar sort.

1. Wid anoll izili an iliz

2. Wid ar re ve en ofern

3. Wid ar re ve lakeb an ofern

4. Wid ar beleg. —

3)

Compo ~~et~~ Pa lar ar beleg an ofern e'z enez
Dow, ro scouer ruz d'an Hiz e joaura rafsoad'ars
ele e niver ar reves c'hoapo enez ro disuiz feurbaix
d'ar re varo Day e nero lud en oll rado-zel. 77

81

Gwellan tra eo an ofern.

5
H
Istoar ar
Religion

Istoar ar Relijion

Mar nje hanneel ar relijion
Tera a dal ze da larel! Asto-zan
ar pez a zo bel groet gand Doue ewid
zilvidigez an due lag ar pez a zo bel groet
gand an den ewid ghoar Doue.

Diou losdens en Istoar-ze.

I^e Istoar an Bestamant Coz hag an
Bestamant Woer hag II Istoar an Iliz.

I A, 1° a, Ron Bestamant Coz berr ha berr
An bed beteg domedigez On Falver.

Er penn kentan Doue a grouas
an ew bag an douar hec na sver na danre.
Cwci rear iwe an den. Ron ten kentan oa e han
Adam g ar plac'h kentan era. Er baradoz an douar
e lakeas ane. eno ech ec aellos da gomz out-e.
Dizenti report argaret neuze a beurz Doue gand
eun el La barnet Syl labous boand ar plenned san
maro. Gwonti rear le eur Falver. An duol duc'h
da rean gall. cartiet beunuet an duod deunas adare,
da grentki an niver ane en em Siportian reporto
Doue a choazas eur bobl d'ean e unan caryeo

9)

da virel e lezen. Ar bobl ze dizerent castiel
 gant ar gernez a ia d'ia Egyp. Eennel eo
 a'hane gant Moizez ⁽¹⁾ ha carel she bro gant
 fous (Koet dehi cul lezon.) Ta rige dizerent
 rige castiel guese zovetael gant tud
 bannet ^{Rouane} garnieries. Dous a zigare dre ar
 profeted kelo deuz ar Meriaz. Aondud rannez
 Pere 12 lodes er penn Patriarched. Castiel
 adare carel emez o bro d'ar frizon. Gouez
 fo ola adigant do bro Mc saint ket matr
 sic a unay. Igant Impoalaez ja ibanas
 on Lalver.

Labour Doue: An ele. Ar bed.

---

^{Nemed e} Iba oa nemed Doue
 s'he famill zantel: An East ar lab, ar
 Spored Zantel. Eun Doue oll-barfel.
 Bel a niskoaz anean. ^{hep lung} & unan, krouel
 gant ^{esas} Da den ervez en e eternite,
 war e drois. ^{evernanteles} Ta Zenarda jorf d'bas
 da groui ar bed. Gant eur gomz hep na
 sker na sanne en eun tol berr e krouas

an enz hay an tovar lag ar prez a zo
en enz ha war an tovar.

An Ele a deus da gentan diwar
e gorn gallouduz. En Ele : sperep, leus
aparteler a skiant a anvetegoz. Ar
^{gentan}
~~mess~~ ane Lusifi (Douger ar skerijen)
a c'hanteas zevet uheloc'h enriod i Vestr Braz
euy toulle. ^{die heut} Pertigas ~~areo~~ ^{P'ret} leuy k an toulle
Ele deuy kostez an Otre Doue ha
prezel ~~en~~ ^{d'ar wazeborzh} enz. Mikel ^{d'ar wazeborzh} an Ele
mad, gant eur gomz ^{is} givou zo hanvel
aux Doues, a deus a leus leuy an Ele ^{droug}
hay o strinkas san ifers toullet erit-
gant Doue. An Ele mad a reut Doue
en enz hay a gwerz youni a lep him
ansesp. An Doue - ele eo labour
malozi hadougen an ^{l'ar} s'ar hec'hed ^{l'}
Ere an tovar nere groet gant
Doue a oa merk-merk ha digemenn.
Gant eur gomz apret ^{l'ar} l'ar lamm ^{l'ar lamm} iss
Sindan 6 serz an Otre Doue a lakeas
urz en-l.

En le Tentan Doue. Deuz e

AN ISTOAR SANTEL

Ar bed, labour an Otro Doue.

Doue a zo bet a-oll-viskoas. Na oa, da gentan, na den, na tra Evuruz e oa war e dron, en e varadoz, gand e famill zantel, ar Mab hag ar Spered.

Pa deuas en e zonj, e krouas, ewid e vrasan gloar, gand eur gomz, hep na skouer na danve, an env hag an douar, ar pez a zo en env ha war an douar.

An treo a oa disklabe ha digempenn hag an Otro Doue da lakat urz ennë. C'houec'h devez, da laret eo, c'houec'h pennad amzer, hirr pe hirroc'h, e padas e labour.

An de kentan, Doue a reas ar sklerijen ; an eil, an oabl ; an d'ied e tispartias an douar digand ar mor, hag an douar a dolas glazur ha freuz ; ar bevared devez, Doue a stignas en oabl : an heol, al loar hag ar stered ; ar bemped e lakeas ar pesked da neuial en dour hag an evned da nijal dre an er ; ar c'houec'hved e roas bue d'al loened a vev war an douar. Ha goude bean kavet mad e labour e laras : « Groemp breman an den da roue war al loened ha war an treo. Groemp anean diwar hon fatrom, hanval-beo ouzimp. » Hag an Otro Doue o tapout eun tam pri, o stumman eur c'horf, o rei eur chouaden war-nan, setu an den kentan. Hanvet oa « Adam » da laret eo « tennet deuz an douar. »

« N'eo ket mad, eme an Otro Doue, d'an den bean en e-unan. Roomp d'ean eur barez, hanval outan. » Ha Doue o tigas eun hun d'Adam, o tennan digantan eur gosten. Diwar e zorn e teuas ar plac'h kentau hanvet « Eva » da laret eo « mamm an oll dud beo.

Ar zeizved devez, da laret eo, aboe, Doue a ziskwizas.

Eun tol lagad. Kaeran daou bez-labour, Adam hag Eva, hon zud kentan ! O ineo gwenn-kann, didarc'h, dibec'h, a oa hanval ouz Doue. Evuruz e oaint. Ar boangorf n'halle ket stag an warne, nag ar maro kennebeud.

An Otro Doue, Krouer pep tra, e zo dleet d'Ean, eus hon feurz doujanz, karante, anoudegez vad. O tiskwizan ar seized devez e lar d'imp tremen hep labourat da zul.

13

An de kentan, deuz e gomz e tink
ar skrijen, eret an buny skrijen deuz
an best. An eit e teol e tigor e
jura'k hay estet n aq sauv mantel
chay bolz an enw) hanet Goh an enw.
D'an nied e chourchement d'ar mor techer
Sivar an sauver, t'ar mor a sech kerkend
hay aq sauver lizetts gentez aux be Nest
enq emg lait du sol glazur, goches
blay bu'keolo freuz. D'ar Cercared de
dus otrs a bax Doux a stag en bolz
an ele euz best su skrijenni an les
euphar sa faray an noz hay aman hay
du. Lont e chau ecce mott stred a
rillers. D'ar temped le war gomz Doux
ar perkek a zao or mor. D'ar chochira
bo'ne a cep urk a zao war an sauver.
eur wue es red s'e kavut an otrs
Doux a dap eun tamnik pri a stum
eur chorf a ra eur chrodeben bachebu an vez
kentan Nam. Il'eo tel tmas Scay beay
en e unay dr. Doux (a degas) a sen a yoster
Nam epas e yours bag a ra d'ean eur
mies Eras de lait es manas an dedes

AN HISTOAR SANTEL

Baradoz an douar.

Adam hag Eva, tad ha mamm an oll dud, a oa laket gand an Otre Doue en eur gaer a liorz, kaeroc'h ewid ar c'haeran eus hon zraouienno Breiz, hanvet Baradoz an douar pe ar baradoz terian. Glazur, bokedo, gwe freuz, ster, rivier oc'h hiboudi dre ar c'hreiz, pep tra a oa koant ha kempenn, a re vad d'an daoulagad, d'an diouskouarn ha d'ar galon. Ar grouadurien diskiant a oa sentus ouz mouez Adam. Al labour na oa ket poanies. Ar maro na gave ket a dor digor. Adam hag Eva, dindan eur pennad anzer, a dlee mont war eeuñ d'ar bed-all, gant Doue. Dont a re d'o gwelet eur wech an amzer, da c'hortoz. Evurus e oaint ar pez a haller bean. Red e oa avad o aprou ha gwelet hag int a zentje. En kreiz al liorz pe ar jerdin, e oa gween anaoudegez an drouk hag ar vad : « An de ma tebrfet eus honnez, eme an Otre Doue, e vefet skoet d'ar maro. »

Lusifer, mestran drouk-Ele a reas brezel ouz Doue, a oa o chilaou. Hag hen, eun de bennag, da zevel er ween d'ober kaoz gand Eva, da dislaret komz an Otre Doue ha da gontan kaer!... Tad ar gevier a deuas a-benn eus e dol. Eva a zebras eun tamm aval hag a roas d'he fried, Adam. Eet oaint erep da zifenn an Otre Doue hag Hen o tigoueout, d'e heul eun El, en e zorn eur c'hleze ewit argas Adam hag Eva diouz liorz an evurusted. Setu int skoet d'ar maro, int hag o bugale : da laret eo kollet gante o-unan graz Doue, hag o bugale o tont war an donar a vo mastaret o ine gand ar « pec'hed orijinel ». Evel o bugale, war o lerc'h, douget int d'ar pec'hed gand o spred tenvallaet. Ar boan a grogo warne bremen hag ar maro a deuio d'e gouls. An ifern a vije ewite paneved da Jezus, Salver ar bed. *prometet d'on zad hentas.*

Tol lagad. — Adam eo patron Hon Zalver Jezus-Krist. Evel m'eo tad an dud, herve ar c'horf, Jezus eo o zad, herve an ine. Evel m'eo bet kollet an oll dud gantan, int bet prenet oll gant Jezus.

Kasoni ouz ar pec'hed !

Anaoudegez vad d'Hon Zalver Jezus, a dro diwar hon ine ar maro, dre ar Vadeiant hag ar graso.

le Gwesp an den dirar on fatrom
devar on henraledigez

Adam (terpuit deuz an tovar) gra / mamm
Adam a zo faket es eut lior ^{anfir beo} kaer
deuz ar c'pacron . erel eun dravuen
marellet a maleds koant , a we a fe a feuz
a tougers blus ba feuz . Aq des enuy eno
na poas na maro na klenred ... Donec deuz
da dorehel kaoz gant-an ...

Mad d'eau libri deuz an
oll we nemet deuz gwe arsudegez an drouk
haq ar vad re An Si se eme donec e varri'y

An tiavel s'indan etumus erig
er rodelle endro d'ar ween a deu da
dempti re Hamal ouz Donec . Era a zelly
a chontae a Tapas hag a was da sanra
S'Orlans , Layad Donec oa warne . Mez a
seras S'e hag e ch efont daqz dreuz
ar geen . Donec aguz S'e . a lisk etalloz war
ar serpent Has a aigas on qui bentan deuz
ar barsotz : mas klenred paverante maro ...
lecho fall war n.e war o bugale ... Donec
a bromel uer Zalver ... buo wreg ba hannez
a stortz S'ed da lez fand tuloy le groat
dre ar Zalver a chans loko war ar beo

AN HISTOAR ZANTEL

Caïn hag Abel.

Ar vugale a deue stank en ti Adam hag Eva. An daou ar muian anveet anê eo Caïn hag Abel. Caïn a oa labourer douar hag Abel mesaer-deuved. Au eil hag egile a roe profo d'an Otro Doue. Abel a roe an denvedigo abretan, ar pep gwellan, elec'h Caïn na roe nemet ar pep disteran, an dichoaz eus freuz e barko hag e we-freuz. Abel a oa welloc'h deut gand an Otro Doue hag e savas planten ar jalouzi (gwarizi) en kalon Caïn : « Me lac'ho ma breur » emean en e galon. Hag eun devez hag en hag o laret d'Abel mont gantan d'ober eun tamm tro war ar mez. Abel o vont ; na oa ket o tisfiout. Pa oaint arru o-daouik en eur c'hoat distro, pell a bep tu, ha Caïn an treitour o tispakan e gontel, o lampat gand e vreur hag o lakat anean d'ar maro. Gwelet e oa bet gand an Otro Doue. « Caïn, eme-An. Pelec'h eman da vreur? » — « Daoust hag-en on karget-me da deosat ma bieur, a respont Caïn, c'hoant d'ean da nac'h? » — « Petra 'tenz groet, eine an Otro Doue garo? Gwad da vreur a zav enep d'id. Milliget oud war an douar trempet gand gwad Abel.

Hag an douar-ze, kaer as po labourat, na ro d'id nemet drenz ha strud (strouez)... Na ri ken nemet bale... » — « Sionaz, re vraz eo ma fec'hed da vean pardonet, eme Caïn outan e-unan. Me a yel da guz. Neb a gavo anon am muntro!... » — « Na rey ket, eme an Otro Doue, pe e vo kastiet ganin. » Ha Doue a verkas anean ewit ma vije anveet.

Caïn a vije dalc'h-mâd o vale. Hanvet eo bet Boundadeo.

Eur mab hanvet Setti a chanas da Adam hag Eva - elec'h Abel.

Tol lagad. « Na zo pec'hed a-bed re vraz da vean pardonet. » Mar karje Caïn e oa bet pardonet gand Doue.

Abel eo patrom Jezus-Krist. Abel a zo bet muntret gand e vreur ha Jezuz ive a zo bet laket d'ar maro gand e vendeur.

Gwad Abel a c'houlenne malloz war Gaïn. Gwad Jezus, avad, a c'houleunn trugare war ar Judevien hag ar bec'herien.

Cain tag Abel

Eun él a zo laket gant

Doue war dreups ar baradoz da harz. Sam
haz era sa sont sa dibri feuz a vec.

Keus ha poanis o bue. Dous rub d'ez
Cain g Abel. Cain an hini benas mer
labours Abel mesaez denred. Abel
a vec dan otrs Doue e denred kentan, ar
gwellaos nize. Cain sa vec nemet andichus
deuz e dres. Abel wellach arm Cain drong
en-ay gwarizi. Kas ara e neutr gant-ay
eun de da vall. A ton eur choal sistro
e lamente war-n-ay a ro o'ban tel ar maoz.

Moez Doue u getich man sa neutr?
u N'ont ket eme ar minken - Dousk ha karget oy
d'en sercak? Petra teuz groet eme Doue, Ar
gwast a Moez ar gwad a zar enep Ted. Miliget a
ri war an dou ar trempes gant gwad sa neutr. Kau
tu laboursal noroo nemek straw o'renn Dabchman oralz.

Cain. Re naz es ma sechih, Ne iel saguz... Neba
garo anons oralz am, sachö... Reket eme Doue heu
karet... Doue a rokhas arecan marie esperniet.

Cain oralz hep ari... zu mai d'ein Hemes
kew gær a zasar d'endem am hars te
Mar kauze Cain beant heun bu youel fawoz
ripe lit fawozet... Jénez-K. laket sun maoz gant
u ou brendue neay...

An « diluj » pe an dour-beun.

Bugale Seth a oa hanvet « Bugale Doue » ha bugale Caïn « bugale an dud. » Bugale Doue a zarempredas, a bleustras bugale an dud hag a zeuas da vean diroll evelte. An Otro Doue a fachas : « Keun 'meuz eine-Au da vean krouet an den... » Hag e touas ober ouz an dud. N'hallo den parei diwar ar wallen, nemed Noe hag e ligne. Noe 'oa karget gant Doue d'ober eur vag vraz da zigemer e dud hag eur c'houbiad a bep rumm loened. C'houec'h-ugent vloa a yeas digantan da zont a-benn eus e labour hag, epad an amzer-ze, na baouez d'alian an dud d'ober pinijen. E-lec'h silaou, e rent goap eus e gomzo. Doue, ewit-se, a zigoras an dailh war stank, war lenn an env.

Dour a reas, a-bil, epad daou-ugent devez ha daou ugant nozvez. Gwasat gwalleur ! A bep tu na vije klevet nemet hirvoudo, klemmadeno ha skrijadennou tud ha loened savet er gwe ha war ar meneiou uhelan d'esa tec'hel dirag ar maro, o veui evel keilhon. E-leiz a dud a deuas neuze d'en em zonjal ha da zistrei ouz Doue. Dindan seiz-ugent devez, pa gave da Noe e oa arru zunet an doui gand an tomber ha gand an avel, e loskas eur vran emez ar vag. Ar vran na zistroas ket. Eur goulm, losket d'he zro, a zigasas ganti eur brank, eur skourr oleo, d'abarde. Seiz de goude e oe losket adarre ha na addeuas ken. Noe a ouezas e oa dizec'het leuren ar bed hag a zeuas emez ar vag gand e ligne. Kentan tra a reas e oe kinnig eur zakrifis da drugarekât an Otro Done. Doue en em diskoureas d'ean hag a laras : « Marc'had a zo bet etreoud, da ligne ha me, biken ken diluj na vo gwelet... » Ha da zieli ar marc'had e stignas en bolz an env, eur gwar-giao marellet koant ha lugernuz.

Bete neuze e veve an dud da goz-koz. Adam a oa nao-c'hant tregont vloa ; Mathusalem, ar chosan ane, nao-c'hant-hanter-kant vloa. Diwar an amzer-ze, avad, daon-bieget dindan ar wallen a gasti, pe dre ma oa fuloret ar bed a-bez oute, na vije ken ken hirr neuden o hue.

Tol lagad. — En kerc'hen Noe, arru mad gand Doue, e welomp skenden Jezus-Krist. Noe a reas eur vag, eun Arc'h a zilyvidigez ewitan hag ewid e dud evel ma savas Jezus-Krist e Hiz da zovetât neb a garo mont egni. Che-

An dour-bean (diluy)

Bugale Rais a zo tud diroll. Bugale Ieth fur ait pennad en em rest ganteg haq a zo kollet ire. Done fachet a lar. Ha spesed na chomakel gant an den, n'es temet kiz. E foy penn da lez gant an dwyñk. Desped a meuz a ran groet an den. Distrugyan arin, (Beteig al loened...)

Done a bigenneras archels sa Noz 120ta aroig. Ober apeas eur rag raz... etoet... ga Noz Sie sud on ta poened.

Noz a gemeras e bried Sem Cam Jaffet e rugale haq a groage lagal loened. Noz 600 rla. Dour a bil epad 40 brez da 40 noz arnoz war. Ar bet ob golell beteg ar menlos haq ar gwe lueray mene Arara. An seizugent de bennas goudes, bet tomber bay arvel Noz a zigorrat araya a berkas eur ras han a distroasket, eur goulm a uistras la gentau am fered gwech ras... -

Noz olabad e sieid war an douar a ginigas eur zakerifiz gadugarek ha Done gwas glas... An arch patron an Ili...

An Sud arvez kozoch

HISTOAR ZANTEL

Tour Babel.

O tisken eus « Arc'h ar zilvidigez » Noe a gemeras ar vicher a labourer-douar, gand e vuga'e : « Sem, Cam ha Japhet ». Plantan a reas eur winien. Ar freuz anei a c'hoarias eun dro spagn da Noe, na oa tamm a-bed en disfi. Ha Cam a reas goap eus e dad, elec'h Sem ha Japhet a oa leun a zoujanz evitan. Ha Noe, pa ouezas, o laret : « Ma malloz war Gam ha ma bennoz war Sem ha Japhet ! »

An dud a ankoueas buhan, siouaz, gwalen spontuz an « diluj » an dour-beun, hag en em lezas da vont da heul an dizurz hag o youlo fall, gwall-faeuz ouz an Otro Doue, o vean ma korle an treo gantê.

Ken stank e teujont da veān ken na oa ken frank awalc'h ar vro evite. Petra rejont, a-rôg en em dispartian, a-rog kimiadi an eil diouz egile, nemet c'hoantât, dre lorc'h, evit ober komz aneze, sevel eur ger hag eun tour hag e tapje e veg rigi an oabl, d'ê d'hallout mont da repu, ewit trei diwar brec'h poner an Otro Doue.

An Otro Doue a zeuas dre fent da welet o labour « Eu zell emaint, emezan, d'achui. Setu na reont nemet eur rumin tud o komz eur yez, eul langaj hepken. Meskomp o langaj ma n'halloint ken en em intent. »

Ha setu n'hall ken an eil ober kaoz gand egile. Red mad eo d'ê en em gwitât ha lezel war e gement-all o fez-labour, an tour hanvet a skeud-ze « tour Babel » da laret « tour al langajo mesket. »

Bugale Sem a ziskennas d'an Azi, bugale Cam d'an Afrik ha bugale Japhet a yeas etrezeg an Europ.

Eur Babel

Goude an diluck Noe en em
lakes da labourer douar. Eur minis a blantais
Meret a eus d'an gad a 950 vla. Rei a eus
awy meret e enowz da Sem ba sa zaphet. Sam
arad a reas goed goap diant an e faras: Malloz warz
an ba war e ligne. Ram eruzale dindas dreid
buzales e rendeur!

An duud a ankreas buas an dilu
grales spontez an siact. La leut o iouts fall hag
an sisus c'c'bejnt Ha loch en e ocean makind
an tres gant-e e tomas en e forf zereb eur gaen hag eur
tour da ~~dapoer~~ ken uhel hag an entdaber homs
dion-te. An O. a seur da melle o labourer e
En zell eme. An emaint da deschet, na vont nemet
eurocum tui o komq sur icoz Repkens. Merkomp o langas
miz en em intentoint ben. Hachetu red d'an duud
pasuer hag en dispartians. Il steud-re e oa
Barnet Babel, an duud da land eo ^{gal} langas merkely
Buzale Sem jachymos en sprix
An tot lagad. Doue n'es te. errit fliguit
dean an tur oguilluz hag era de montaneit siqam
egili pa na oain ken erit en em intent

Bompl humbl ixel a galon hag e
An duud na seufont furech idori aent heul
stered eo lende krouadurie gralib. Sep tra Doue nemet
Doue efunans ene Bompl Le dikhue penoz an
den a neuf eme heul ha pa sles Doue era foires e can.

AN HISTOAR ZANTEL

ABRAHAM.

An dud, dre ma teuent da stankaat war an douar, a deue arre d'ankouât an otro Doue ha d'adori an treo krouet, ar grouadurien, da gouean er pec'hed, e hano an « idolatri. ».

Eun den santel a oa koulskoude, en o zouez, hanvē Abraham. An Otto Doue a choazas anean gand e lig' da viret ar gwir fe war an douar :

« Kwitaet ho pro ha ti ho tad, eme an Otto D^de'an, ha deut d'ar vro a ziskoeïn me d'ac'h. Me l^{ta} anoc'h da dad war eur bobl vraz a dud, hag enoc'h binniget kement rumm a deuy er bed. »

Abraham a zentas hag a yeas gant e bried Sara, M^{ive} niz, e zervijerien ha kement tra a oa d'ean, da ch^{roj} vro Kanaan. Bro an douar aru ha mad e oa hon^{n ac} ma vije hanvet « ar vro 'lec'h ma red al lez hag a

Abraham a oa eun den santel, eun den a da^s peuc'h, eun den leun a fe, leun a galon-vad, Yaou^{peh} garante evid e nesan ha leun a zoujanz Doue. ^{De}

Eun de e savas breujad, trouz etre mesaerier peh Lot hag e re-hen. Kenkent hag Abraham o laret De^v « Er vro-man n'euz ket a frankiz a-walc'h da v^{Da} domp hon daou. Pellaet, eta, mar plij!... Mar g^g

me yel a-glei ; mar geo well ganaç'h mont a-glei me yelo a-zeo. »

Lot a yeas etrezeg ar vrc hanvet Sodom.

Eun de bennag e teuas pevar roue eus ar broio tosta da laeres e dreo digant Lot. Abraham, pa glevas, a redas gant triouec'h eus e zervijerien warlerc'h ar pevar Roue. Adkemer a reas digante an treo oaint o paouez laeres ewid o adrei d'e niz, Roue Sodom. Pa oa o tistrei d'ar ger, e kavas Melkisedek, roue Salem, beleg ar gwir Doue, o kinnig eur zakrifiz gant bara ha gwin.

Eun nozvez ma oa Abraham dirag e dinel, an Otto Doue a laras d'ean : « Zav da zaoulagad etrezeg an env ; kont, mar gellez, ar stered a zo o para el lein, en barr an oabl. Ken stank-ze e vo tud da ligne... » Abraham a gredas da gomz Doue.

Diweatoc'h e laras c'hoaz da Abraham. «... Na chou-lennan diganid nemed eun dra, ma tel'hi d'in-me bepred. Ewid merk eus ar vignoniach a zo etreomp, pôtier da ligne a vo merket, a vo « sirkonsizet » eiz de goude ma voingt ganet... Sara a roo d'id eur mab a vo hanvet Izaac... »

Abraham a renas e vue diouz e greden, hag e fe a dennes warnan graso mad e Grouer.

O klevet laret ma koeo war Sodom ha Gomorr eur walens a gastis, Abraham a bedas Doue da gaout true l'ouz ar ger diroll. Doue a chilaouas e beden beteg ma vije kavet dek den a ferson. Siouaz ! na oa den a zoare nemet Lot, e bried, e ziou verc'h. Digemenet e oe d'ê tec'hel ha Sodom ha Gomorr a oe paradet ha pulluc'het gant barrio glao-zoufr ha glao-tan !

Abraham a danveas an drubuilh hag ar boan spered : « Abraham, eme an Otto Doue, kemerec Izaac, ar bugel-ze a garet kement dre n'ho peuz nemetan, eet gantan war vene Moria d'ober d'in-me eno eur zakrifiz eus e vue ». Abraham a zentas dioustu, hep chom da varc'hata.

Pa oaint o sevel war ar mene, Izaac, eur bec'h keu-neud war e chouk, a laras d'ean. « Ma zad, chetu aman peadra d'ober tan. Pelec'h eman, avad, an hini a vo profet da Zoue war an tan-ze. »

« Ma mab, Doue a bourveo, » a respondas Abraham. Chetu int war lein, war gern ar mene, Izaac astennet war ar c'heuneud, e gontel bantet 'uz d'e benn gand Abraham. Eun El a nij eus an env da ziarbenn brec'h Abraham. — « Abraham, emean... na ret drong a-bed d'ho mab, Gout a ran breman eman doujanz Doue en ho kalon, pan eo gwir evit senti outan, n'espernet ket ho mab, daoust n'ho peuz nemetan... »

Abraham a welas raktal drek e gein eur maout da ginnig d'an otro Doue.

An El arog mont kwit a laras d'ean e vije Salver ar bed eus e lignez.

Tol lagad. — — Abraham a lemas digand ar rouane o zreo laeret. Evel-se ive Jezus-Krist an euz diframmet an den eus etre daouarn an drouak-spered.

Ar Zakrifiz a ginnigas Melkisedek a oa eur skeuden eus sakrifiz zantel an ofern.

Abraham, tad eul ligne vraz, a zo eur skeuden eus Hon Zalver a zeu da veant tad an dud oll, o skuilh e wad ewite.

Sara, pried Abraham, a zo eur merk eus an Iliz, pried Jezus-Krist.

Bugale henan an Iliz evel Izaac, ar Verzerien a vo laket d'ar maro d'ober had kristenien, a ziwan stank ewit brasen enor ha brasen joa ar Vamin vad.

a) Hunve. Da Jacob ar renk bentan
D'amer On Zalvi ire ar renk bentan d'ar
baianed dre oaked da chilave an Aiel.
ar Juidriens a re fae war-nans.

b) ker merk deuz an iliz lech
m'ensas Den-Doue ochom. En ilizo an de
a gas da Zone on fedenos lag a zigas 5 imp
en feus truk e c'haso.

c) Jacob en em gannas gond ar
el eo an iliz ostourm ouz hec enebouriez.
Azi re-mas o soujal soullas be an iliz are
o soullas o pe int. An iliz zur barreantreeb.

d) Jakob wellock arre gant-Bebecca
eo ar bobl kristens arre mad ganol an Wachez
Jakob oront en plas e neuoda-
mid lennoz e dad eo Jezuz en plas ar pecher
eo ewik paean de an olli-dud. ...

Esau ha Jacob

---

dour stent hezrod
wan an dour hebu
en ent bleovont
hag ostont... Jacob
olihuni An D. Douy

Rebecca ^{nizer niver} e quinesters ^{Fajaderet}, mere h' rikas Nakor,
breur Abraham ^(Elizer) ^{anehi} a da bel klastels d'eas
a zoaman engwirion gant Elizer ^{merel Abraham}

ia aman eman ti

An D. Douy dator a chilaouas o pedenso lauz a roas d'e daou
an ent y Bethel ^{Douy} rat : Esau ha Jacob. Esau va

Jacob a sitroas laboures - douar ba chaseer ha Jacob mesac
warati Douy ... denred... Esau a blife ar muioes d' Isaac

kannader a yatas dre na saikel avrik, ha Rebecca a gare
da veleb ha ^{bach} brau hay istien ^{wini} mi oth Jacob dousoc'h tra muioch angyo

Ja laret e ou arre ^{lempag} Eien dcrez ^{Isau} ec'h armud deuz archase

~~et la chouren part~~ taget gant an aon a chourennas diyan Esau

banne ... Jacob evpladad fiz-bibas ^a a sefog ^{droeg} hoc'had ... La emy

ad-eufennadid Jacob ma roesfin da ^{droeg} wiha ras hencu p' le marchado

goudes mignom p'wel. Isaac arru eoz bafall fall e wellet a laraos cuy

en embokat de S' Esau. Gweledares ma mat' lullas merrel deuz

an doeo in ts... an el de Seigle, resda chasead ha posib fin deuz rouz

Brianen enk an per a sapid, go ude risin fin ma Peano ^{Hyo} et G. Lan

kestan; skende eront. Rebecca a neroak hret. spachet eur etusip

lakat ^{ba} a Jacob dillad brasier ^{anean} kas a ^{ba} cas a ^{ba} de

da yau e dad: a fada nesa eun tamz dispi ...

Ezemoz a was kuerlatevide. Pan drees es yez
pas de Rouz en an Jacob arenkar tekel monta

Isaac arvarva la
180 vla ...

27

Joseph

Joseph

Labour ar batriarched. Peid's
bigale anndegez Doue, esperanz ^{eur} Talver.
our ne zimpl o bin. Beran deuz o-
denned, mad da lojar an estens. Erel
leapourien en em quellest war an Douar war
kent l'avar rzo wellse'h.

Jacob a nerfa davuzek mab:
Ruben, Simeon, Léri, Juda, Dan, Nephthali
Gad, Izet, Issakau, Zabelos, Joseph ha
Benjamin. Pekini ane fenn ar famill
a was c hano. d'hef O hano a rojont d'ar 12
famille a va foft Doue.

Joseph oa welllock arre
gant e dad bay e ranns erid e meudren.
Hag ar v.-mam oa anrazet on-t-an
a merzas a nean l'erid eugent fez cirk'hant
da rachhadouien o tremers.

O sigoement en Egypt Joseph
a zo adverzetz da Butifar ^{oliver} mevel gant
Doue an Egypt ha nai eur gwell deoda
eo kael ar ei fizouz

Bellecour

Joseph eur merk deuz Dr Zalver,
Penn da Penn e vu... trubuillo er ger,
Jezuz en e ro ... gwerzel ... zaret en eur rank
uhel

Benjamin eur merk deuz an Abostol
L. Tol an direcan hamet, Muoch alaboras
Koulzouide ba mei a Pharo erid ar re-alt.

Jakob o klered lavel e va beo Joseph
a gomjas eret Limeson dicalock en templ

Envo eo e digoas d'ean displeyan
 o hennre da Davu erel hoc Sar Roue
 P'unan une e co sachoul erolaket Sar mao
 war benn tri'dereq ha d'egile e ten lester
 ro 'atkement j'anvar Roue. An tew a
 digoas erel ma nerva lout Joseph. A Davu
 la gaudi Pharaos e unan a nerva cunhury
 Gmelat a e war roud an Noil seiz buoch law
 faget gant seiz buoch heut ha seiz penn ed loper
 debet gant seiz pens gouillo. ~~Ressodach~~ Merel
 ar Roue a was sachoul deas e oa er prizon
 eun den hag a rope an tenor d'ean demz an
 hennre. Gelvel eo Joseph hag en olant d'ar
 Roue penz gaudi seitz est mad e nje seiz
 est fall. Pharaos olakat anean da erel bras hant
 da zastum ed, da e-beiz da hant ouz ar Genez. Et
 Ed en souar Landel difi ie. Jakob oront hag
 okas e rugale. Int en Egypt. Joseph na in em ro
 ket d'bamcel agas ane dawid Benjamins. Doul
 a ra. M'eo hen enit stouem ouz an daero. Ober
 a ra perc'let ^{say, des 1777} e dad! Roet po d'ean ha d'e rugale
 douar. Beran ra ch'hoaz 17 vla. Erennoz a ro d'e
 rugale o miret. Pei ra da ch'hoek de Juda penz eo
 unz e ligur ^{Par my kenevra am off leig u ligur} an Mesiaq hag e njeint Jean
 da no o zadokoz.

An den zantel Job

S'amzer an Balrian
 ched efre en Arabi eus den e-Pans Job
 mas bikan d'Esadie, den a gouyant Donec
 f'mal Séans g'zinek' leiz a rads uchonq
 2000 darrad, 3000 kannal, 500 koublad
 ifenned ta 5000 azen ha servisius a ren.

Un de bennaz ba
 Donec o 'Roules digant an druk-spere
 bel o tutta. Beuz ket gwellet Job
 war da pent du-ze! Setu aye eus
 den zantel arad! « Tu fa n'es
 pimik eme Zatan. Semet e rads digant
 an da welet y ^z he ro galloud d' id
 d'ober, eme ^{an} ~~Zatan~~. » Setu eus de
 bennaz ma ou fred ~~ta~~ en li' rab tenans
 Job (a gerer an de oa ganet) bag eus
 den o tont da laul eo a ecl an
 ifenned bag an ez qant potred an
 e-helle y Ma oa ket achiu mad e
 gomz bag eun all o tont da laul
 oa koei tan an ent war senoed pa
partouz day e oaint ill fulluchet

l-lagad. a) Job eur patrom duz Jezus-k.
leus wie a choulio abalamour d on fechego
dilezel gant e ngnomee gräapeel gam
e rounnerien.

b) Galloud an drouk-spred.
Chetu feray binnigel sie, tud bathes
du ein ar gwas ha dour binnigel da
aryas an drouk-spred

Kenkent hys em all och arnuvit
 da laret eo eel or c'hawaled gant
 potred ar O'haldeey, Kenkent hys em
 ali oc's arnuvit da laret fenoz eo a zorell
 soen si e vale denas gant an arel ha kocet
 en e boult da lachet e oll raquel - Oklevel
 ar c'leu esthammuz Job laret " Douy
 a nerva wel ane d'is Doue a neuz o
 lemmel aigan-is Ra rego mellec e hanoy
 Gwellec ares eme Doue da
 Tatans " Ta eme Tatans. Kri aza coll
 rado erid mirel e ieched sket anean en
 e gorf da wellet .y. " heu galloud d id
 nemed war e rul. " Job sket gant
 al lorgnez runkunuz, ast ben ma strie,
 ma hingue leuz e gar matiere gal
 lausoni Scorn-T-an. Job war an til gant
 an Sarbond o zac'haz e gorf. 't hied,
 vignoned orrapat anean o lavL eo a ar
 gwell becher fu os ben sket gant Douy.
 O'e wreg orrapat e lare " Kemper a reompr an
 vad bigant Douy. Peray na ra sempiket an
 drusk? " Se vignoned fu pa leminje Douy
 ma bie sivanis ma fiane en-as bepred
 troy fell Job parec. Tiriukse'b erid beches ag
 Ploas eas de 140 vla.

Diwarbenn Aviel ar Sul

Ar Sul kenta an Asvent

Setu dibunet kudenn ar blâ koz hag ar blâ neve o vont herie war an estellen. Ar sonj diweza eus ar blâvez êt en hent a oa ar varn diweza ; ar blâ neve a darzo adarre war ar sonj-se evit lakaat furnez en hon buhe.

An Asvent a zo evit danz-i gouel kaer an Nedeleg. N'eus ket well evit spont ar varn d'hon sikour. De Nedeleg, e chan hon Salver ; da fin ar bed, e teui d'hon barn. Ha setu zchu d'ar poaniou, d'an trubuilhou evit ar re vat. N'o devo ken da stourm ouz an droug. Evit-se, eo ganet Jezuz en eur c'hracuig, evit terri hon chadennou. An Ne-deleg eo evel savheol an de finniget se !

Red eo d'imp, avat, c'hoantaat beza salvet. Kalz a gaïfe Jezuz, mar ne vije ket red trei kein d'ar plij durezon difenner. Hag e chomont daoubleget warzu an douar.

Ni, avat, savomp hon fenn warzu hon Salver, o tec'hel diouz ar pee'hed hag o c'hervel d'hon sikour Bugelig Bethleem.

Skrillik Houmeris Jarre voeg
huid veuli ho madeley
Erughe van van hamel
En Formiaol Chaloniad
En Ploenert beloy uiry
Oa staden e kin oant siri
Sell amay may Sto Bescowd
Sell Ha sell see thond man bifornay
Bur e hamaill ^arelent gant you
En dwibell wan o siouk ha
Azel o daou pek adar
Oar Chawinal wan Troy wa
O bep paron new a him
O a siest de goed e pri
Buban oa etanchelo
Wel aet duicheden ^{me an} enwo
Borl dars delam enwo

Bremen free n sefond dat han

Ego i' gochung -

Bremen i' he soenf i' the Raoy
God - d e b e k o l s i n t o g a n n a k o o n
Lut mad. na ronf u d i f i e l
Su-hant comept. Chaloniad

o ho Bragolec e cokinigels
Gand oll boufarm ma gamfreud
Gand oll karante ma chalon
Gand karante eer gru veton

song ho xeo quel ar ganouen
Garl flay man potar ar briches

best

111 and 11

grouper 44 "

asaro 11 (inf.)

80
C' heuill ar belog .... diskifera
eo an ofern pep tra our an oter en oso ...
pep lid ... pep lez dillad war ar belog ...
an oter ....

Canas....

Saret 'e chapeled

C' heuill war al lez....